

Radiostationer paa Grønland. Man er nu i Færd med Etableringen af 4 Stationer, nemlig ved Godhavn, Godthaab, Julianehaab og Angmagsalik, efter Paulsens System. Hovedstationen, Julianehaab, skal staa i direkte Forbindelse med Reykjavik (1300 km) og Thorshavn (2100 km) og under gunstige Forhold med Lyngby. Arbejdet ventes fuldført i Løbet af 1925.

Fransk Ekspedition mod Nordpolen under Hr. de Payer er nylig afgaaet til Nordøstsiden af Spitzbergen; den vil her etablere en Station, hvor der i Vinter skal foretages videnskabelige Observationer, og hvorfra der i Foraaret 1925 skal udgaa forskellige Rejser, bl. a. et Fremstød mod Nordpolen.

(*Bull. de la Soc. de Géog. de Québec.* Sept.—Okt. 1924).

Russiske arktiske Øer. Ved Dekret af 30. Juni 1924 er følgende Øer: Nowaja Semlja, Kolgujev, Wajgatsch, Sen-

geiski, Dalgoi, Matujejew, Zelenez og Merzhevetz med Hensyn til Administration, Exploitering og Kolonisation stillede under en nyoprettet „Ø-Administration“ med Sæde i Archangelsk. (*Géog. Journal.* Sept. 1924).

Arktisk Ekspedition fra Universitetet i Oxford under Ledelse af George Binney er i Sommer afgaaet fra Newcastle og har undersøgt Øen Nordost-Land (North Eastland), NØ. for Spitzbergen og desuden den nordvestlige Del af Franz Josef Land.

(*La Géog.* Juni 1924).

Flyvemaskiner ved Sydpolen. Kapt. Wilkins, der har deltaget i Quest-Ekspeditionen, har planlagt en lille Ekspedition til at undersøge Muligheden af Anvendelsen af Flyvemaskiner til Rekognosceringer i antarktiske Egne.

(*La Géog.* Juni 1924).

Literaturanmeldelser.

P. E. Müller: Bidrag til de jydskes Hedesletteres Naturhistorier. Karup Hedeslette og beslægtede Dannelser. En pedologisk Undersøgelse. Det Kgl. Danske Vidensk. Selsk. Biolog. Meddel., IV, 2, 1924. 244 Sider og et Kort. Résumé paa Fransk.

I 1878 og 1884 fremkom P. E. Müller med sit nu klassiske Værk: Studier over Skovjord som Bidrag til Skovdyrkningens Teori, I og II. Disse Skrifter blev snart oversatte til Tysk og Fransk og har været grundlæggende for det moderne Jordbundsstudium, Pedologien. I en lang Række Afhandlinger har P. E. Müller senere behandlet herhen hørende Emner, og i den foreliggende Afhandling giver han en samlet Fremstilling af Hedebundens pedologiske Natur i Jylland, specielt Karup Hedeplade, og dens Stilling som økologisk Faktor, idet han fremfører nye lagttagelser og Synspunkter og diskuterer den rige Litteratur, der er fremkommen om de biologiske og fysisk-kemiske Processer i Jordskorpen, siden hans første ovenfor nævnte Værk fremkom, stadig støttende sig til den moderne geologiske Opfattelse af de behandlede Egenes Natur.

Forf. beskriver i Kapitel I, „Gamle Aldannelser“, Forekomsten af Al og alfri Bund paa en Række Lokalteter i Jylland: Nørhbjerg Krat ved St. Vildemose, Falborgdalen, Skalsaa Dalen, Gudenaadalen v. Silkeborg, Skjern Aa Dalen v. Hastruplund, Karupfladen og Karupdalen. Det har for Forfatteren været magtpaaliggende at undersøge, om de for Hedesletterne karakteristiske Aldannelser ikke netop skyldes Sletternes Dannelsehistorie, d. v. s. dels om der overhovedet findes saa gamle Aldannelser, at de maa henføres til de ældste Perioder efter Afsmeltningen af den sidste Indlandsis, og — da dette Spørgsmaal findes bekræftet ved Undersøgelsen af Allagene i Nørhbjerg Bakke — dels om det vil være muligt at naa til en nærmere Datering af saadanne gamle Aldannelser. Grænsen mellem Hedepladernes haarde Lag af Humusal og den alfri Bund i de tilgrænsende Bakker følger paa hvert Sted et bestemt Niveau, og Alen i Hedepladerne formodes at være dannet, medens en langt højere Grundvandstand raadede paa Fladerne (Side 18), og da Allaget mangler, der hvor Fladerne er afbrudte enten paa Grund af sen-glacial Erosion eller Indsynkninger efter „død“ Is, sluttet det, at Allaget er ældre end disse Processer. Saaledes er f. Eks. Allaget i Falborgdalen ældre end de som Følge af Bortsmeltningen af „død“ Is fremkaldte Indsynkninger, i hvilke nu Hald-Søerne ligger, ligesom Allaget i Gudenaadalen ved Silkeborg er ældre end Nedskæringen af Dalens nedre Terrasse. Da Karupdalens 2. Terrasse har alfri Bund, synes Dollerupkeglens og Karupdalens 1. Terrasses stærke Aldannelser at være opstaaede forud for Dannelsen af 2. Terrasse. De Podsoleringsprocesser, der har fremkaldt Fladernes Humusal, maa da være foregaaede allerede i sen-glacial Tid, og Tundraen har haft en fugtig Overflade med den for en saadan ejendommelig Vegetation.